

Analiz impactului de reglementare
asupra proiectului Legii privind controlul pericolelor de accidente majore
care implic substanțe periculoase

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ)	proiectul Legii privind controlul pericolelor de accidente majore care implic substanțe periculoase
Data:	2019
Autoritatea administrației publice autor:	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului
Subdiviziunea:	Direcția politici de prevenire a poluării și evaluării de mediu
Persoana responsabilă și informația de contact:	Cuco Andrei, consultant superior DPPPEM 0(22) 204-599, andrei.cucos@madrm.gov.md

Componentele analizei impactului de reglementare

1. Stabilirea complexității analizei impactului de reglementare

Criteriul	Punctajul (de la 1 la 3)
Nivelul de interes public față de intervenția propusă	2
Gradul de inovație al intervenției propuse	2
Mărimea potențialelor impacturi ale inițiativei propuse	2
TOTAL	6

Argumentare/descifrarea succintă a punctajului atribuit:

Intervenția dată necesită o analiză simplificată.

- a) *Nivelul de interes public față de intervenția propusă este apreciat cu cifra 2* - intervenția propusă va avea un nivel de interes public mediu, din partea unor agenți economici și operatori, activitatea cărora cade sub incidența proiectului Legii, dar care nu reprezintă majoritatea societății sau o parte importantă a unui sector economic, deoarece proiectul se va aplica doar amplasamentelor în cadrul cărora sunt prezente substanțe periculoase (în cantități egale sau mai mari decât cele prevăzute în anexa nr. 1 la proiectul de Lege propus).
- b) *Gradul de inovație al intervenției propuse este apreciat cu cifra 2* - intervenția propusă nu este nouă, unele reglementări sunt prevăzute în Legea nr. 116 din 18.05.2012 privind securitatea industrială a obiectelor periculoase, dar prin transpunerea Directivei 2012/18/UE (SEVESO III) a Parlamentului European și a Consiliului, privind controlul pericolelor de accidente majore care implic substanțe periculoase, intervenția propusă vine cu unele mecanisme/norme de bază existente în prezent în UE, care delimitează

amplasamentele Seveso de obiectele industrial periculoase.

- c) *Mărimea potențialelor impacturi ale inițiativei propuse este apreciată cu cifra 2 - intervenția propusă ar putea afecta neesențial o parte a societății sau a unui sector economic, dar în caz de accidente majore, lipsa intervenției poate aduce la un impact major cu consecințe grave atât în Republica Moldova cât și dincolo de hotarele țării.*

2. Definirea problemei

a) Lipsa reglementării privind controlul și prevenirea pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase, precum și determinarea amplasamentelor acestora conform Directivei 2012/18/UE (Directivă Seveso III), în raport cu cerințele de clasificare internațională a substanțelor și amestecurilor periculoase, care presupune un sistem de management al siguranței în conformitate cu standardele europene și internaționale prin aplicarea unui mecanism transparent, care va stabili acțiunile concrete ale operatorului și responsabilizarea acestuia, cu condiția ca securitatea, protecția mediului și sănătatea umane să nu fie compromise, au dus la necesitatea inițierii creării cadrului legal de reglementare a măsurilor și stabilirea unui sistem de control și prevenire a pericolelor de accidente majore în care sunt implicate substanțe periculoase, precum și de limitare a consecințelor acestora asupra sănătății populației și mediului înconjurător.

Analiza Preliminară a Impactului de Reglementare a fost elaborată în conformitate cu prevederile art. 13 (Analiza impactului de reglementare) din Legea nr. 235 din 20.07.2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1230 din 24.10.2006.

Prezenta Analiza a impactului de reglementare (AIR) include argumentarea necesității elaborării proiectului Legii privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase, reieșind din prevederile Directivei 2012/18/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 04 iulie 2012 privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase, de modificare și ulterior de abrogare a Directivei 96/82/CE a Consiliului și a impactului acestora asupra activităților și părților implicate în acest proces.

b) Lipsa cadrului legal care ar reglementa obiectele Seveso, în conformitate cu cerințele europene și modificările UE în ceea ce privește clasificarea substanțelor chimice (Regulamentul (CE) nr. 1272/2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor chimice și amestecurilor (CLP) a substanțelor și a amestecurilor, racordat la sistemul Global Armonizat de Clasificare și Etichetare a produselor Chimice (GHS), care ar impune măsuri speciale și ar stabili un sistem comun de control și prevenire a pericolelor de accidente majore în care sunt implicate substanțe periculoase, precum și de limitare a consecințelor acestora asupra sănătății populației și mediului înconjurător poate avea consecințe grave și irecuperabile la nivel național și internațional.

Legea nr. 116 din 18.05.2012 privind securitatea industrială a obiectelor periculoase prevede o altă abordare și un alt mod de clasificare a substanțelor, doar 15 substanțe periculoase în comparație cu 48 substanțe periculoase din proiectul propus, respectiv nu prevede cantitățile relevante ale substanțelor periculoase pentru încadrarea lor în obiecte Seveso și categoriile de pericol în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1272/2008 precum și

alte reglementări.

În Raportul experților Biroului pentru accidente majore al Centrului Comun de Cercetare al Comisiei Europene din septembrie 2018, cu privire la punerea în aplicare a Directivei Seveso, se menționează următoarele: „În conformitate cu legislația în vigoare, operatorii obiectelor periculoase trebuie să pregătească și să prezinte o declarație de siguranță. Se pare că această obligație nu este întotdeauna îndeplinită. De asemenea, nu există cerințe pentru un sistem de management al siguranței. De exemplu, Danube Logistics S.R.L, depozitul de produse petroliere majore nu are nici un sistem de management certificat, chiar dacă există instrucțiuni și proceduri de operare. Documentația privind siguranța este verificată la etapa proiectului înainte de a începe să funcționeze. De asemenea, se pare că verificările sunt orientate în principal pe documentația proiectului, fără a acorda suficientă atenție unor aspecte precum controlul riscurilor asociate cu îmbibarea echipamentului instalat în unitate, coroziunea, și așa mai departe. La fel, distanțele de siguranță nu se bazează pe evaluarea sistematică a riscurilor. Există norme cu distanțe predefinite. Totodată, diferite instituții atribuite cu funcții de control dețin diferite liste privind operatorii și cantitățile de substanțe periculoase prezente pe amplasament. De asemenea, datorită cadrului legal actual, unii operatori apar în mai multe rânduri dacă folosesc mai multe instalații periculoase. Listele conțin informații limitate privind substanțele prezente în aceste unități, datorită cadrului juridic existent în prezent. Regulamentul (CE) nr. 1272/2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și amestecurilor (Regulamentul CLP) nu este încă transpus în Moldova”.

Totodată, Hotărârea Parlamentului nr. 1546-XII din 23 iunie 1993 prin care Republica Moldova a aderat la Convenția privind efectele transfrontiere ale accidentelor industriale (Helsinki, 17 martie 1992), prevede măsurile necesare de a fi transpuse în legislația națională privind prevenirea, pregătirea și răspunsul la accidentele industriale care pot avea efecte transfrontaliere, precum și măsurile privind cooperarea internațională în acest domeniu. Accidentele majore pot avea consecințe dincolo de frontiere, iar costurile de mediu și cele economice ale unui accident nu sunt suportate doar de către amplasamentul afectat, ci și de către statele vecine. Fiind parte la Convenție, statul nostru trebuie să pună în aplicare prevederile acesteia și să ia măsurile necesare pentru a proteja populația și mediul înconjurător împotriva accidentelor industriale prin prevenirea, pe cât posibil, a unor astfel de accidente, prin reducerea frecvenței și impactului, atenuarea consecințelor acestora, măsurile care sunt prevăzute în proiectul de Lege propus. Prin urmare, este necesar să se stabilească și să se pună în aplicare măsurile de securitate și de reducere a riscurilor, pentru a se evita eventualele accidente care pot avea efecte transfrontaliere, reducerea pericolului producerii unor astfel de accidente și minimizarea consecințelor în cazul producerii lor, ceea ce ar permite asigurarea unui nivel ridicat de protecție.

Necesitatea elaborării proiectului actului normativ și transunerii Directivei 2012/18/UE (Seveso III, care înlocuiește Directiva 96/82/CE – Seveso II, abrogată la 4 iulie 2012) este inclusă în Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 112 din 02.07.2014. Astfel, Anexa XI la Capitolul 16 „Mediul înconjurător”, domeniul „Poluarea industrială și pericolele industriale” prevede aplicarea următoarelor dispoziții ale Directivei:

- adoptarea legislației naționale și desemnarea autorității (autorităților) competente;
- instituirea unor mecanisme eficiente de coordonare între autoritățile relevante;

- crearea unor sisteme de primire a notificărilor cu privire la unitățile Seveso relevante și de raportare a accidentelor majore (art. 6, 14 și 15).

Prin urmare, Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2017–2019, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1472 din 30.12.2016, cu modificările și completările ulterioare, conține acțiunea LT10. Act nou. *Proiect de lege privind controlul asupra pericolelor de accidente majore care implic substanțe periculoase*, cu termen de realizare trimestrul IV, 2019 (indicatorul de performanță: Lege intrat în vigoare).

Totodată, necesitatea transpunerii Directivei sus-menționate a fost discutat în cadrul ședințelor Comitetului de Asociere RM – UE în configurația comerț și mediului Sub-Comitetului de Asociere RM-UE „Energie, transport, mediu, acțiuni climatice și protecție civilă” care au avut loc în anii perioada 2015 - 2018, unde reprezentanții Uniunii Europene au recomandat Ministerului să ia în considerare noile reglementări din Directiva SEVESO III și elaborarea noului proiect de Lege.

c) Cauza principală care a dus la apariția problemei a fost lipsa autorității/autorităților competente în domeniul controlului asupra pericolelor de accidente majore care implic substanțe periculoase, care s-a transpus Directiva 2012/18/UE - Seveso III. Proiectul de lege inițial privind controlul asupra riscului de accidente majore, care implic substanțe periculoase, ce intrunea prevederile Directivei 96/82/CE sau Seveso II (abrogată la 4 iulie 2012) a fost elaborat de către Ministerul Economiei (anul 2015), dar ulterior transmis Ministerului Mediului pentru elaborare și promovare, pentru includerea prevederilor Directivei 2012/18/UE (Directiva Seveso III).

Actualmente 28 de țări membre UE raportează Comisiei Europene cu privire la punerea în aplicare și funcționarea eficientă a Directivei SEVESO III, inclusiv despre accidentele majore produse pe teritoriul Uniunii Europene și impactul potențial al acestora asupra aplicării prezentei Directive.

Din cele 28 țări membre UE, doar în trei țări Directiva 2012/18/UE nu se consideră Directivă de mediu și este implementată de către autoritățile responsabile pentru protecția civilă.

În urma efectuării unei analize de către membrii grupului de lucru interministerial, responsabil pentru elaborarea și promovarea legislației în domeniul controlului pericolelor de accidente majore, care implic substanțe periculoase, creat prin Ordinul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului nr. 173 din 01 august 2018, au fost identificate circa 30 de amplasamente, care cad sub incidența proiectului Legii propus, 10 dintre care de nivel superior, majoritatea fiind companii petroliere. O informație mai detaliată vom putea obține de la operatori doar după adoptarea proiectului de Lege sus-menționat.

d) Accidentele majore care implic substanțe periculoase constituie o amenințare gravă pentru populație și pentru mediu. În plus, asemenea accidente cauzează pierderi economice substanțiale și perturbă creșterea economică durabilă. În același timp, utilizarea unor cantități mari de substanțe periculoase este inevitabilă în unele sectoare industriale, care sunt esențiale pentru o societate industrializată modernă. În scopul reducerii la minimum a riscurilor asociate, sunt necesare măsuri de prevenire a accidentelor majore și de asigurare a unui nivel adecvat de

pregătire și de reacție în cazul în care, astfel de accidente se produc.

În Europa, accidentul Seveso din anul 1976 a determinat adoptarea legislației care vizează prevenirea și controlul acestor accidente. Acesta a fost un accident industrial de mare amploare, care a avut loc la un reactor chimic din incinta unei fabrici de pesticide din nordul Italiei. Atunci a fost eliberat în atmosferă un nor de dioxin, o substanță cunoscută pentru efectele ei cancerigene. 37000 de persoane au intrat în contact cu aerul contaminat, au fost găsite mii de animale moarte, iar solul a fost puternic contaminat. Zona afectată (circa 18 km²) cuprindea în special orașul Seveso, aflat la 15 km de Milano, oraș care ulterior a fost evacuat. Gravitatea accidentului a determinat Consiliul Europei să emită așa-numita Directivă Seveso, prin care s-au introdus regulamente stricte privind producerea, utilizarea și stocarea a cca. 80 de substanțe considerate foarte periculoase. Ca rezultat al analizei cauzelor avariilor industriale și catastrofelor cu caracter tehnogen, care au avut loc în lume, accidentul Seveso din Europa, din anul 1976 a determinat adoptarea unei legislații care vizează prevenirea și controlul acestor accidente.

În 1982 a fost adoptată prima Directivă UE 82/501/CEE (Directivă Seveso). La 9 decembrie 1996, Directivă Seveso a fost înlocuită de Directivă 96/82/CE a Consiliului (Directivă Seveso II), care se aplică la câteva mii de unități industriale în care sunt prezente substanțe periculoase în cantități care depășesc limitele din Directivă.

Urmare a introducerii noilor prevederi referitor la accidentele majore datorate substanțelor chimice periculoase, la 4 iulie 2012 a fost adoptată noua Directivă 2012/18/EU - Seveso III, de înlocuire a Directivei 96/82/CE. Principalele modificări aduse de Directivă Seveso III sunt:

- Actualizări tehnice pentru a ține seamă de modificările din UE în ceea ce privește clasificarea substanțelor chimice, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1272/2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea (CLP) a substanțelor și a amestecurilor (denumite anterior preparate), care aliniază legislația UE anterioară cu Sistemul Global Armonizat de Clasificare și Etichetare a Produselor Chimice.
- Asigurarea accesului cetățenilor la informația cu privire la riscurile care rezultă din activitățile companiilor din apropierea lor, precum și felul cum trebuie să se comporte în cazul unui accident care implică substanțe periculoase;
- Norme (reguli) mai eficiente privind participarea publicului interesat, în proiecte de planificare a amenajărilor teritoriale aferente amplasamentelor tip Seveso;
- Accesul la justiție al cetățenilor cărora nu li s-a acordat acces la informații sau participare;
- Standarde mai stricte pentru controalele amplasamentelor în scopul asigurării implementării mai eficiente a normelor de securitate.

Directivă Seveso III se aplică la câteva mii de unități industriale în lume, în care sunt prezente substanțe periculoase în cantități care depășesc limitele prevăzute de Directivă și fac posibil controlul activității instalațiilor industriale astfel încât emisiile, deeurile rezultate și consumurile de energie să fie cât mai mici.

Exemple de accidente majore cu implicarea substanțelor periculoase, care au avut o rezonanță la nivel internațional:

New London, Texas, SUA.

Aproape 300 de oameni au murit pe data de 18 martie 1937, în urma unei explozii la coala din New London. Aceasta este cea mai mare catastrofă de acest gen care a avut loc într-o coală

din SUA. Explozia a fost provocat de o scurgere de gaze f r miros în subteran i a putut fi auzit la o dep rtare de ase kilometri. Deflagra ia a d râmât zidurile cl dirii i a îngropat sub d râm turi pe cei 540 de oameni din interior, dintre care doar 240 au supravie uit.

Ufa, Federa ia Rus

Circa 575 de oameni au murit pe data de 4 iunie 1989 în Rusia, dup ce un nor uria de gaze s-a aprins în apropierea a dou trenuri. Gazele s-au scurs dintr-o conduct aflat la câteva sute de metri de calea ferat . Cele dou trenuri transportau circa 1.300 de pasageri pe ruta Adler-Novosibirsk. Accidentul s-a produs la circa 50 kilometri de Ufa, capitala Republicii Ba kortostan, la peste 1.000 de kilometri est de Ucraina. Explozia a avut o for estimat la peste 10 kilotone de TNT i a distrus 37 de vagoane i dou locomotive. În opera iunea de salvare au fost implicate elicoptere i peste 100 de ambulan e.

Republica Moldova (sursa: IPSSTOIP)

- La 10 mai 2013 în depozitul de alcool etilic de la ÎCS „Moldavschi standard” din s. Tvardița, r-nul Taraclia, în urma deermetiz rii unui rezervor pentru alcool etilic a avut loc o explozie a amestecului vaporilor de alcool cu aer. Din cauza înc lc rilor normelor i regulilor de securitate industrial la efectuarea lucr rilor cu pericol de foc, au fost traumatizate 2 persoane, o persoan decedat .
- La 19 mai 2013 SA „Incomlac”, instalația frigorific cu amoniac din o. B lți, din cauza unor scurgeri de amoniac la deermetizarea utilajului tehnologic au avut de suferit 10 persoane cu intoxicare acut cu vapori de amoniac.
- La 10 iulie 2013, la depozitul de produse petroliere din mun. Chisinau „DIES tehnologie” a avut loc o explozie a amestecului de vapori de produse petroliere cu aerul, din timpul efectu rii lucr rilor de t iere cu aparatul de sudat a ț vii metalice, în urma c ruia a decedat o persoan .
- La finele anului 2015 un accident produs recent la SA „Termoelectrica”, deversarea de produs petrolier (p cura din rezerva de stat de tipul M-100). În momentul transvaz rii p curii dintr-un rezervor în altul din cauza defect rii echipamentelor de m surare i neevidenței exacte al cantit ții substanței chimice utilizate, produsul petrolier în exces s-a dev rsat în exterior poluând suprafața solului și aducând pagube mediului în valoare de mii de lei.
- La 12 aprilie 2016, la o instalație frigorific cu amoniac de la SA Fabrica de brânzeturi Cahul, a avut loc o scurgere de amoniac din compresor i au fost intoxicați cu amoniac 2 persoane.

Scopul Directivei Seveso este prevenirea riscurilor de accidente majore care implic substan e periculoase i limitarea consecin elor unor astfel de accidente nu numai pentru om (aspectele de securitate i s n tate), dar i pentru mediu (aspectul de mediu).

Directiva Seveso oblig Statele Membre s se asigure c operatorii elaboreaz i aplic planuri de prevenire a accidentelor majore. Operatorii care utilizeaz cantit i de substan e periculoase ce dep esc anumite limite, trebuie s informeze popula ia posibil afectat , furnizând rapoarte de securitate. Totodat , operatorii trebuie s de in un sistem de management privind siguran a i un plan de urgen . Exist o abordare secven ial a nivelului de control: pe m sur ce cantitatea substan elor periculoase prezente în cadrul unei entit i este

mai mare, regulile devin mai stricte.

Posibilele consecințe în cazul în care nici o acțiune nu va fi întreprins

În cazul în care, nu va fi întreprins nici o acțiune în sensul transpunerii Directivei 2012/18/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 04 iulie 2012 privind controlul pericolelor de accidente majore care implic substanțe periculoase, pot surveni următoarele situații:

1. Nu se va respecta îndeplinirea angajamentelor asumate în Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte (Anexa XI, Capitolul 16 „Mediul înconjurător”), ratificat prin Legea nr. 112 din 02.07.2014;
2. Nu se va asigura implementarea Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2017–2019 (Anexa XI la Capitolul 16 „Mediul înconjurător”, acțiunea LT10), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1472 din 30.12.2016, cu modificările și completările ulterioare;
3. Nu vor fi îndeplinite obiectivele prioritare, printre care armonizarea cadrului legal din Republica Moldova cu legislația UE privind mediul înconjurător;
4. Nu se vor pune în aplicare cerințele Convenției privind efectele transfrontaliere ale accidentelor industriale (CETAI) (Helsinki, 17 martie 1992), la care R. Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr.1546-XII din 23 iunie 1993, fapt ce va afecta imaginea statului și credibilitatea Moldovei în raport cu partenerii europeni;
5. Nu se va asigura un control strict în scopul asigurării implementării mai eficiente a normelor de securitate pentru amplasamentele obiectelor ce desfășoară activități de utilizare și/sau depozitare a substanțelor chimice periculoase, în raport cu directiva Seveso;
6. Nu se va asigura accesul cetățenilor la informația cu privire la riscurile care rezultă din activitățile companiilor din apropierea lor, precum și felul cum trebuie să se comporte în cazul unui accident care implică substanțe periculoase;
7. Nu se va omite riscul existent pentru sănătatea angajaților care activează în cadrul companiilor care desfășoară activități de utilizare și/sau depozitare a substanțelor chimice periculoase, în raport cu directiva Seveso, cât și riscul producerii unor accidente majore, cu un impact negativ asupra populației și mediului înconjurător;
8. Nu se va preveni eliminarea emisiilor de substanțe periculoase în atmosferă, fapt ce va afecta calitatea altor factori de mediu, ecosistemelor dar și sănătatea populației.

e) Politicile și reglementările existente:

1. *Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte ratificat prin Legea nr. 112 din 02.07.2014.*
2. *Legea nr. 116 din 18.05.2012 privind securitatea industrială a obiectelor periculoase, (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 135-141, art. 445).*
3. *Hotărârea Parlamentului nr. 1546-XII din 23.06.1993, cu privire la ratificarea de către Republica Moldova la 4 ianuarie 1994 a Convenției privind Efectele Transfrontaliere ale Accidentelor Industriale.*

Cadrul legal național existent (*Legea nr. 116 din 18.05.2012 privind securitatea industrială a obiectelor periculoase*) reglementează activitatea întreprinderilor, care utilizează și/sau

depozitează substanțe chimice periculoase și stabilete bazele juridice, economice și sociale pentru asigurarea funcționării obiectelor industriale periculoase în condiții de securitate și fiabilitate, prin reglementarea procesului de pregătire a personalului, expertiză, verificarea tehnică, diagnosticarea tehnică, controlul și supravegherea tehnică de stat, proiectarea, construcția-montarea, exploatarea, deservirea tehnică, fabricarea, utilizarea ș.a. Totodată, Legea nr. 116 din 18.05.2012 prevede ca autorități responsabile:

- 1) organul abilitat în domeniul securității industriale - Ministerul Economiei și Infrastructurii;
- 2) organul de control și supraveghere tehnică de stat - Agenția pentru Supraveghere Tehnică (HG nr. 886 din 01.11.2017);
- 3) organul expertizei în domeniul securității industriale - Centrul Tehnic pentru Securitate Industrială și Certificare,

dar nu reglementează suficient pericolele accidentelor majore care implică substanțe periculoase asupra componentelor de mediu, dar și controlul, expertiza și evaluarea impactului asupra mediului. Totodată, Legea sus-menționată nu prevede informarea populației și consultarea publicului și participarea acestuia la procesul decizional.

Proiectul de Lege privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase prevede obligații generale și specifice atât pentru operatori, cât și pentru autoritățile competente. De asemenea, introduce o definiție nouă, cea de amplasament, și care presupune o divizare a zonelor care se află sub controlul unui operator, în amplasamente de nivel inferior și amplasamente de nivel superior.

Reglementările din proiectul propus se aplică numai amplasamentelor în instalațiile care există și care conțin substanțe periculoase, inclusiv în infrastructurile și activitățile obișnuite sau conexe.

În același timp, proiectul Legii propus introduce noi clase și categorii de pericol, care corespund celor utilizate în Directivele Europene și GHS.

Prin urmare, proiectul descrie procedura, începând cu planificarea, consultarea până la darea în exploatare a amplasamentelor, care implică mai multe autorități competente, inclusiv cele responsabile de protecția mediului, și care cooperează și coordonează activitățile în vederea aplicării prevederilor proiectului.

Este de menționat faptul că proiectul de Lege respectiv mai prevede o măsură benefică pentru populație, în ceea ce privește informarea publicului care ar putea fi afectat de un accident major, fără ca acesta să solicite acest lucru, cu informații clare, suficiente privind măsurile de securitate și conduita obligatorie în caz de accident major.

Ca autorități competente desemnate la nivel central responsabile pentru aplicarea prevederilor proiectului Legii, sunt prevăzute următoarele instituții:

1) **Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului** - organul central de specialitate al administrației publice, care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniul dezvoltării regionale și rurale, planificării spațiale, protecției mediului și schimbărilor climatice, resurselor naturale. Totodată, ministerul este coordonator național al Convenției privind efectele transfrontaliere ale accidentelor industriale (CETAI) (Helsinki, 17 martie 1992), la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1546-XII din 23 iunie 1993 pentru aderarea Republicii Moldova la unele convenții în domeniul protecției mediului înconjurător și ratificarea Convenției privind diversitatea biologică.

2) **Ministerul Economiei și Infrastructurii** - organul central de specialitate al administrației publice, care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniul securității

industriale.

3) **Ministerul Afacerilor Interne** - organul central de specialitate al administrației publice, care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniul prevenirii și lichidării consecințelor situațiilor de urgență și excepționale, protecția civilă, apărarea împotriva incendiilor și acordarea primului ajutor calificat, domeniul ordinii și securității publice;

Autoritățile competente desemnate la nivel local responsabile pentru aplicarea prevederilor proiectului de Lege sunt:

1) **Agenția de Mediu**, prin subdiviziunile sale teritoriale, asigură implementarea documentelor de politici publice și a legislației privind protecția mediului atât la nivel național, cât și local;

2) **Inspectoratul pentru Protecția Mediului** prin subdiviziunile sale teritoriale, implementează politicile statului în domeniul protecției mediului și utilizării raționale a resurselor naturale, exercită controlul și supravegherea de stat, prevenirea și contracararea încălcărilor în domeniile de competență, pentru a asigura un nivel înalt de supraveghere și protecție a mediului, a intereselor publice, siguranța ecologică a statului și altor valori ocrotite de legislație;

3) **Agenția pentru Supraveghere Tehnică**, prin subdiviziunile sale teritoriale, asigură implementarea politicii statului în domeniul siguranței obiectelor industriale periculoase, supravegherea și controlul privind obiectele industriale periculoase, protecția consumatorilor în sfera securității industriale și construcțiilor și respectarea condițiilor de licențiere conform domeniului;

4) **Inspectoratul General pentru Situații de Urgență**, prin subdiviziunile sale teritoriale - punct național de contact în relația cu instituțiile similare din alte state și cu organizațiile internaționale de profil, asigură transmiterea și primirea cererilor de asistență internațională în situații de urgență și în situații excepționale și care, prin subdiviziunile sale teritoriale, execută, în condițiile legii, sarcini în domeniul protecției populației, teritoriului, mediului înconjurător și proprietății în caz de pericol sau declanșare a situațiilor excepționale;

5) **Autoritatea publică locală**, unde primarul localității și președintele raionului exercită atribuțiile de președinte al comisiei pentru situații excepționale și contribuie, la realizarea, la nivel local, a măsurilor de protecție a populației și ia măsurile de prevenire a situațiilor excepționale, de reducere a prejudiciului și de lichidare a consecințelor.

În scopul realizării prevederilor proiectului Legii, autoritățile competente prevăzute la nivel central și local acceptă informații echivalente, prezentate de operatori în conformitate cu obligațiile ce le revin din alte acte normative relevante de la nivel european și, respectiv, național.

3. Stabilirea obiectivelor

1. Crearea premiselor necesare transpunerii Directivei 2012/18/UE privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase - prin elaborarea și adoptarea unui act normativ (trim. III – IV 2019);

2. Adoptarea prin act normativ, a rolului, responsabilităților, drepturilor și obligațiilor autorităților publice, agenților economici în scopul prevenirii pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase (trim. IV 2019);

3. Identificarea tuturor amplasamentelor care cad sub incidența Directivei Seveso, privind producerea, utilizarea și/sau depozitarea substanțelor chimice considerate foarte periculoase,

evaluarea acestora și a capacității lor de echipare cu echipamente adecvate (trim. I – II 2020);

4. Stabilirea termenului și măsurilor de conformare pentru companiile care desfășoară activități de utilizare și/sau depozitare a substanțelor chimice periculoase, în raport cu directiva Seveso (trim. IV 2019 - trim. II 2020);

5. Modificarea cadrului normativ în conformitate cu prevederile legii privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase (trim. II – IV 2020);

4. Identificarea opțiunilor

a) Opțiunea a nu face nimic.

Acest inițiativ normativ este determinat, în special de necesitatea instituirii unui mecanism de interacțiune între instituțiile statului, abilitate cu funcții de reglementare și control în domeniul vizat și operatorii, care de în amplasamente ce cad sub incidența Directivei Seveso, înfându-se cont de efectul transfrontier pe care îl poate avea accidentul major.

Astfel, urmare descrierilor relatate la compartimentul 2 „Definirea problemei” din prezentul AIR lit. d), cât și lipsa cadrului juridic în acest domeniu, va demonstra neîndeplinirea angajamentelor asumate de către Republica Moldova în cadrul Acordului de Asociere, va crea o lacună în legislația națională referitor la obiectele Seveso, reglementate conform standardelor europene și aliniate la modificările din UE în ceea ce privește clasificarea substanțelor chimice conform Regulamentului (CE) nr. 1272/2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea (CLP) a substanțelor și a amestecurilor. Totodată, nu va fi asigurată raportarea în cadrul Convenției UNECE ETAI și în cazul accidentelor transfrontiere, respectiv nu va fi asigurată fiabilitatea și securitatea în exploatarea amplasamentelor, ce sunt parte integrată a Directivei Seveso.

Având în vedere cele menționate și posibilele consecințe în cazul în care nici o acțiune nu va fi întreprinsă, opțiunea „A nu face nimic” - nu este realistă.

b) Opțiunea (intervenția) recomandată.

Scopul politicii statului în domeniul securității industriale este de a elabora și implementa un cadru normativ adecvat în vederea apărării intereselor societății față de accidentele majore, care implică substanțe periculoase, fără a prejudicia dezvoltarea activității mediului de afaceri, sănătatea populației și mediul. La fel, va fi asigurată funcționarea obiectelor industriale periculoase în condiții de siguranță și fiabilitate, în scopul prevenirii accidentelor și asigurarea pregătirii operatorilor, care desfășoară activități și/sau lucrări la aceste obiecte, pentru localizarea și lichidarea efectelor avariilor și accidentelor, protecția populației și a mediului înconjurător.

În această ordine de idei acțiunile/obiectivele statului constau în propunerea de elaborare și adoptare a actului normativ ce cuprinde măsurile privind prevenirea accidentelor majore în care sunt implicate substanțe periculoase, precum și limitarea consecințelor acestora asupra sănătății populației și mediului înconjurător, și pentru asigurarea unui nivel înalt de protecție, într-un mod coerent și eficient.

Totodată vor fi introduse reguli mai eficiente privind participarea publicului interesat, în proiecte de planificare a amenajărilor teritoriale aferente amplasamentelor tip Seveso, accesul la justiție al cetățenilor, cărora nu li s-a acordat acces la informații sau participare, standarde mai stricte pentru controalele amplasamentelor pentru a asigura implementarea mai eficientă a

normelor de securitate.

Prin proiectul de Lege propus, statul inten ioneaz s stabileasc un cadru normativ eficient care ar reglementa în mod detaliat procedurile de prevenire i control asupra pericolelor de accidente majore care implic substan țe periculoase, precum i de limitare a consecin elor acestora asupra s n t ii popula iei i mediului înconjur tor.

În urm torul tabel sunt prezentate op iunile propuse:

Alternativa	Posibilele avantaje	Posibile dezavantaje
A nu face nimic	Nu necesit alocarea de resurse financiare.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nerespectarea prevederilor actelor interna ionale, la care R.Moldova este parte. 2. Legisla ia na ional nu va fi armonizat cu cea european , în ceea ce ține de securitatea industrial . 3. Lipsa unui mecanism clar de implementare a prevederilor Directivei Seveso III i riscul producerii unor accidente majore, cu un impact negativ, asupra popula iei i mediului înconjur tor. 4. Lipsa controlului total din partea diferitor institu ții de stat a pericolelor de accidente majore care implic substan țe periculoase 5. Lipsa mecanismului de atragere la r spundere pentru cauzarea prejudiciului mediului i s n t ții popula ției în urma producerii accidentelor majore care implic substan țe periculoase.
Elaborarea i adoptarea cadrului normativ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cadrul legal na ional va fi ajustat la Directiva Seveso III; 2. Va fi pus în aplicare un mecanism transparent care va stabili ac iunile concrete ale operatorului care deține amplasamentele, cu cantit țile aprobate prin Anex la Directiva SEVESO III; 3. Va fi asigurat transparen a în luarea deciziilor a activit ii desf urate de c tre organele de control; 4. Va permite identificarea unor eventuale nereguli care s-au comis de c tre operatori, la etapa de exploatare a amplasamentelor. 5. Vor putea fi identificate abaterile admise de inspectorii organelor de control la etapa verific rii 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Necessit alocarea de resurse financiare. 2. Identificarea, instruirea personalului care va fi responsabil de controlul i monitorizarea proceselor de utilizare i/sau depozitare a substan elor chimice periculoase. 3. Implementarea unor m suri mai strigente de control asupra producerii/utiliz rii i/sau depozit rii substan elor chimice periculoase.

	<p>acestor obiecte industriale periculoase.</p> <p>6. Va scădea riscul de accidente majore care implic substanțe periculoase și a consecințelor acestora asupra sănătății populației și mediului înconjurător.</p>	
--	--	--

5. Analiza și compararea opțiunilor

a) Opțiunile care sunt luate în considerare ca răspuns la problemă sunt următoarele:

Opțiunea 1: A nu face nimic – care constă în inactivitate sau continuarea gestionării pericolelor de accidente majore în modul vechi.

Opțiunea 1 nu presupune costuri.

Opțiunea 2: Adoptarea Legii privind controlul pericolelor de accidente majore care implic substanțe periculoase, care va avea ca efect corelarea cadrului legal național cu prevederile Directivei Seveso III și astfel alinierea la legislația europeană.

Importanța implementării Directivei Seveso III prin promovarea proiectului de Lege nominalizat constă în creșterea nivelului de siguranță a populației și a mediului, care în caz de accident major pot provoca consecințe imprevizibile, cu efect transfrontalier, iar costurile de recuperare pot atinge sume enorme.

Instrumentele de implementare a prevederilor proiectului de lege, care vor avea impact asupra activității de întreprinzător, sunt următoarele:

- 1) **Notificarea**, care reprezintă informarea organelor competente despre cantitatea și conținutul substanțelor chimice, depozitate și/sau utilizate la obiectul industrial periculos corespunzător (*se prezintă doar de operatorii care cad sub incidența Seveso*);
- 2) Documentul care stabilește **politica de prevenire a accidentelor majore (PPM)** și care garantează că aceasta este implementată în mod corespunzător în scopul protecției sănătății populației și mediului la un nivel ridicat, prin mijloace, structuri și sisteme de management necesare, care trebuie să cuprindă obiectivele globale ale titularului activității și principiile de acțiune referitoare la controlul asupra pericolelor de accidente majore reprezentat într-un plan de măsuri pe termen lung (*se elaborează doar de către operatorii amplasamentelor de nivel inferior*).
- 3) **Raportul de securitate** care reprezintă o informație detaliată referitor la obiectul industrial periculos, identificarea și analiza riscurilor de accidente și metodele de prevenire a lor, precum și descrierea măsurilor de protecție și de intervenție pentru limitarea consecințelor unui accident (*se întocmește doar de operatorul unui amplasament de nivel superior*);
- 4) **Planul de urgență intern și extern**, care reprezintă măsurile în vederea limitării riscurilor (*se întocmește pentru toate amplasamentele de nivel superior*).

Costurile și beneficiile pentru opțiunea de aprobare a proiectului de Lege privind controlul pericolelor de accidente majore, care implic substanțe periculoase sunt legate în primul rând de

elaborarea documentului propriu zis, însă aceste costuri sunt ne semnificative și se referă la:

1. cheltuielile ce însoțesc de elaborarea și procedura de aprobare a proiectului menționat;
2. cheltuielile ce însoțesc de publicarea actului normativ în Monitorul Oficial.

Totodată, pentru implementarea proiectului Legii vor fi necesare cheltuieli pentru consolidarea capacităților autorităților centrale și altor instituții implicate în realizarea măsurilor planificate, cheltuieli eventuale suplimentare de angajare a personalului responsabil de prelucrarea informației primite de la operatori, timpul utilizat pentru prelucrarea informației și elaborarea rapoartelor finale, precum și alte costuri de funcționare a prevederilor (softuri, logistică, etc.). Se propune integrarea și planificarea acestor cheltuieli în Strategiile sectoriale de cheltuieli pe termen mediu.

Ca exemplu, ținând cont de faptul că structura Agenției de Mediu și Inspectoratului pentru Protecția Mediului nu prevede funcții și atribuții în domeniul controlului pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase, pentru organizarea, punerea în funcțiune și menținerea activității acestora vor fi necesare cheltuieli bugetare suplimentare. Cheltuielile necesare pentru punerea în funcțiune, dar și menținerea activității unităților din cadrul Agenției de Mediu și Inspectoratului pentru Protecția Mediului pot fi acoperite din cadrul subprogramului bugetar 70.01 „Politici și management în domeniul protecției mediului” pentru care anual se planifică în cadrul Strategiei sectoriale de cheltuieli în domeniul protecției mediului 19,4 milioane de lei.

Alte costuri esențiale de implementare nu putem anticipa, ținând cont de faptul că instituțiile de stat abilitate să exercite ca mai înainte atribuțiile funcționale care le revin.

Costuri și impact asupra nivelului prețurilor, exportului, importului, bugetului de stat proiectul nu va avea.

Implementarea proiectului propus va asigura un nivel ridicat de protecție a sănătății umane și mediului, proporțional cu pericolele de accidente majore la amplasamentele aflate pe teritoriul Republicii Moldova. La fel, proiectul sus-menționat va avea impact pozitiv și beneficiu social asupra populației, prin crearea locurilor de muncă.

b) Cele mai relevante riscuri care pot cauza eșecul intervenției preconizate:

- Instabilitatea politică și administrativă;
- imprevizibilitatea deciziilor politice;
- lipsa de consecvență și susținere politică în promovarea politicilor;
- Neaprobarea proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului Legii privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase;
- Lipsa mijloacelor financiare pentru implementare.

c) Costuri de conformare pentru întreprinderi:

Costurile suportate de operatori pentru realizarea anumitor activități la solicitarea de conformare cu prevederile Legii date, pot fi considerate ca costuri administrative, prin armonizarea intervenției propuse, crearea noilor subdiviziuni, instruirea personalului. Cuantificarea costurilor suportate de operatori poate fi efectuată prin stabilirea cheltuielilor per

or i timpul, utilizat pentru realizarea m surilor necesare prevenirii accidentelor.

În acela i timp costurile de conformare nu vor avea un impact negativ asupra mediului de afaceri, întrucît proiectul, propus spre aprobare, specific clar condi iile i m surile de securitate, obliga iile i responsabilit ile operatorilor, controlul i supravegherea de stat asupra corectitudinii desf ur rii activit ilor efectuate de c tre operatorii amplasamentelor ce pot provoca accidente majore, axate, în mare parte, pe principiul previzibilit ii i transparen ei decizionale, precum i a prevenirii i limit rii consecin elor accidentelor majore. Prin aplicarea prevederilor proiectului i suportarea unor costuri de implementare a Legii, operatorul în acest fel va preveni i se va asigura de producerea unor accidente majore, în urma c rora, costurile vor fi cu mult mai mari. În rezultat, se va m ri capacitatea de reac ie în cazul apari iei situa iei de accident major, respectiv se vor mic ora cheltuielile de recuperare a prejudiciului posibil cauzat i prevenirea accidentelor majore similare.

d) Impacturi disproporționate asupra anumitor categorii de întreprinderi:

La moment sunt identificate circa 30 de amplasamente Seveso, 10 dintre care de nivel superior, majoritatea fiind companii petroliere. Operatorii în cauz , gestioneaz substanțe periculoase cu cantit ți mai mari de 5000 tone, ace tia la rîndul lor con tientează riscurile la care sunt supu i, i pericole majore asupra s n t ții populației, angajaților nemijlocit, i mediului înconjur tor. Prin urmare o asemenea reglementare în conformitate cu standardele europene va fi binevenit .

Ca urmare a adopt rii Legii, în urma verific rii și controalelor comune vor fi stabiliți toți operatorii existenți, care cad sub incidența Seveso.

e) Beneficiile opțiunii recomandate:

Prin implementarea opțiunii recomandate vor fi obținute urm toarelor beneficii:

1. Va fi armonizat cadrulul legal din Republica Moldova cu legislația UE privind controlul pericolelor de accidente majore care implic substanțe periculoase;
2. Vor fi puse în aplicare cerințele Conven iei privind efectele transfrontaliere ale accidentelor industriale (CETAI) (Helsinki, 17 martie 1992), la care R. Moldova a aderat prin Hot rîrea Parlamentului nr.1546-XII din 23 iunie 1993;
3. Va fi asigurat un control strict în scopul asigur rii implement rii mai eficiente a normelor de securitate pentru amplasamentele obiectelor ce desf oar activit ți de utilizare i/sau depozitare a substan elor chimice periculoase;
4. Va fi posibil identificarea la timp a eventualelor nereguli care sunt comise de c tre operatori, la etapa de exploatare a amplasamentelor;
5. Va fi asigurat accesul cet ținilor la informația cu privire la riscurile care rezult din activit țile companiilor din apropierea lor, precum și felul cum trebuie s se comporte în cazul unui accident care implic substanțe periculoase;
6. Va fi redus riscul existent pentru s n tatea angajaților care activează în cadrul companiilor care desf oar activit ți de utilizare i/sau depozitare a substan elor chimice periculoase, cît i riscul producerii unor accidente majore, cu un impact negativ asupra popula iei i mediului înconjur tor.

Beneficiile opțiunii recomandate sunt cele ce țin de protecția s n t ții populației și componentelor de mediu, care au o valoare semnificativ în comparație cu opțiunea de a nu

face nimic.

Importanța implementării Directivei Seveso III prin promovarea proiectului de Lege nominalizat (Opțiunea 2, recomandat), constă în prevenirea riscurilor de accidente majore care implică substanțe periculoase și limitarea consecințelor unor astfel de accidente nu numai pentru om (aspectele de securitate și sănătate), dar și pentru mediu (aspectul de mediu).

6. Implementarea și monitorizarea (se completează pentru analiza complexă)

Implementarea și monitorizarea va fi asigurată de instituțiile nemijlocit responsabile la nivel național și local: Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Ministerul Economiei și Infrastructurii, Ministerul Afacerilor Interne, Agenția de mediu, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Agenția pentru Supraveghere Tehnică și Inspectoratul General pentru Situații de Urgență.

7. Consultarea

În procesul de elaborare a prezentului proiect de act normativ au fost respectate regulile procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale, prevăzute de Legea nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, Legea nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative și Hotărârea Guvernului nr. 610 din 03.07.2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului.

Anexe:

1. Nota informativă – 9 file.
2. Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de Lege privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase – 51 file.